

Research Paper

Investigating the Role of Assistant Council and Local Communities on the Promotion and Development of Urban Functions Using the Fuzzy Delphi Method (Case Study: Mahshahr City)

Eisa EbrahimZadeh¹ *, Seyed Mehdi Mousapour²

¹Professor, Department of Geography and Urban Planning, Faculty of Geography and Environmental Planning, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran

² Ph.D. Student of Geography and Urban Planning, Department of Geography and Urban Planning, Faculty of Geography and Environmental Planning, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran

10.22080/USFS.2023.4135

Received:

October 27, 2022

Accepted:

February 23, 2023

Available online:

February 28, 2023

Keywords:

Council, Local communities, Urban functions, Development of urban functions, Mahshahr City.

Councils, as one of the examples of people's participation in the administration and management of cities and the link between neighborhoods and urban management, if used properly, can direct decisions and urban planning while reducing the wastage of resources and provide the means for the development of urban functions. For this purpose, the aim of this research is to identify the role of local councils and communities in the development of urban functions. The present research is practical in terms of purpose and descriptive survey in terms of implementation method. The statistical population of this research consisted of 25 academic experts and executive trustees in the field of management and urban planning. The data collection tool was a researcher-made questionnaire, the validity of which was confirmed by the content method and its reliability was confirmed by Cronbach's alpha coefficient method with a value of 0.93. According to the nature of this research, in order to analyze the collected data with the help of the fuzzy Delphi method, Excel and Spss were used and the most important and key effective factors were identified. The findings of this research show that city officials' and managers' lack of attention to the important role of councilors and local communities, with a score of 8.3, is considered to have the highest priority among the set of factors for the non-establishment of this institution. Moreover, based on the calculation of the consensus, importance, and priority indicators in the Delphi technique process, the social satisfaction of the neighborhood residents with urban management and creating motivation among local people to participate in neighborhood development projects, with a score of 8.1, is considered the most important effects of councils on the development of urban functions. Therefore, in order to strengthen public participation and develop urban functions, city managers should pay serious attention to providing the grounds for people's participation in decision-making.

* **Corresponding Author:** Eisa Ebrahimzadeh

Address: Professor, Department of Geography and Urban Planning, Faculty of Geography and Environmental Planning, University of Sistan and Baluchestan, Zahedan, Iran

Email: iazh@gep.usb.ac.ir

Tel: +989151419073

Extended Abstract

1. Introduction

Along with the expansion of the city and its transformations, attention and emphasis on the planning and management of cities, more than ever before, has been focused on the lower level and tangible aspects of urban life and the strengthening and importance of the role of the local levels and the presence of associations and civil institutions in the field of decision-making, relying mainly on the role of citizens and their real participation in daily activities and actions, have been emphasized by many experts (Masoumi, 2011: 7). Therefore, considering the importance of local communities and councilors, which can play an effective role in urban management in these neighborhoods and provide reasons for the development of the functions of urban neighborhoods, the central question of this research is to what extent the participation of local communities and councillorships in the planning of the city improve the development of urban functions and what factors have caused the lack of establishment and optimal use of them in the cities of the country, especially Mahshahr.

2. Research Methodology

The present research is applied in terms of purpose and descriptive survey in terms of implementation. The library studies were used to collect the theoretical foundations and literature of the research, and the field method was utilized for collecting data in order to analyze and answer the main question of the study. According to the nature of this research, the fuzzy Delphi method and Excel and Spss software were used to analyze the collected data.

3. Research Findings

In total, one entry was identified as the main reason for the non-establishment of councilors from the elite's point of view, which is "the failure of city officials and managers to recognize the important role of councilors and local communities". From the elites' viewpoints, the legal loopholes of the councilor institution and the optionality of its formation, the lack of out-group mutual interaction, and the lack of integration of urban management have been mentioned as the second degree of importance in the field of the non-establishment of the councilor institution. While responding to the open question of the questionnaire, the elites also mentioned reasons such as people's lack of knowledge about the role of councils and the lack of their demands, the one-dimensional view of managers in the implementation of urban projects, the lack of humanities expert managers who have the perspective of participation and input, the entry of councils into political affairs, and distancing of the councils from their inherent responsibility. Moreover, two inputs have been identified as the most important effects of councilorship on the development of urban functions from the elites' point of view. Among the main factors identified, the social satisfaction of the residents of the neighborhoods with the urban management, increasing the sense of belonging to the neighborhood and the city, and helping the urban management in better understanding the problems ranked first and creating suitable opportunities and motivation among the local people to participate in neighborhood development projects ranked second.

4. Conclusion

The results of the research showed that in order to implement local governance and develop urban functions, special attention should be paid to the participation of people and local communities in the form of non-governmental organizations such as neighborhood councils. The results of the distributed questionnaires and relevant analysis showed that the lack of attention of city officials and managers to the important position and role of councilors and local communities is considered to be the most important factor in the non-establishment of the aforementioned institution. Also, from the elites' point of view, if councilors and local communities are used in city-related programs, the social satisfaction of the neighborhood residents with the urban management, increasing the sense of belonging to the neighborhood and the city,

helping the urban management in better understanding the problems and also creating suitable opportunities for facilitating and solving small problems and motivating local people to participate in neighborhood development projects will happen.

Funding

There is no funding support.

Authors' Contribution

The authors contributed equally to the conceptualization and writing of the article. All of the authors approved the content of the manuscript and agreed on all aspects of the work.

Conflict of Interest

The authors declared no conflict of interest.

Acknowledgments

The authors appreciate all the scientific consultants in this paper.

علمی پژوهشی

تحلیلی بر نقش شوراییاری ها و جوامع محلی بر ارتقاء و توسعه کارکردهای شهری با بهره گیری از روش دلفی فازی مورد پژوهی: شهر ماهشهر

عیسی ابراهیم زاده ^۱ ID*، سید مهدی موسی پور ^۲ ID

^۱ استاد گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران
^۲ دانشجوی دکتر گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، دانشگاه سیستان و بلوچستان، زاهدان، ایران

doi 10.22080/USFS.2023.4135

چکیده

محیط شهری دارای کارکردهای متنوعی است که بدون توجه به مشارکت و حضور فعال مردم در فرآیند اداره و مدیریت شهرها به نحو مطلوب قابل دستیابی نخواهند بود؛ در این بین شوراییاری ها به عنوان یکی از مصادیق مشارکت مردم در اداره و مدیریت شهرها و حلقه اتصال بین محلات و مدیریت شهری، در صورت بکارگیری مناسب می توانند ضمن کاهش هدرروی منابع، تصمیم گیری ها و برنامه ریزی های شهری را سمت و سو دهند و موجبات توسعه کارکردهای شهری را فراهم سازند. بدین منظور، هدف از پژوهش حاضر، شناسایی نقش شوراییاری های و جوامع محلی در توسعه کارکردهای شهری می باشد. روش پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش اجراء توصیفی- پیمایشی است؛ جامعه آماری این پژوهش را به تعداد ۲۵ نفر از صاحب نظران دانشگاهی (اساتید جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه) و متولیان اجرایی حوزه مدیریت و برنامه ریزی شهری (کارمندان شهرداری، شورای شهر، اداره راه و شهرسازی) که به شکل غیرتصادفی و هدفمند انتخاب شده اند، تشکیل می دهند. ابزار گردآوری داده ها، پرسش نامه محقق ساخته است که روایی پرسش نامه با روش محتوایی و پایایی آن از روش ضریب آلفای کرونباخ با مقدار ۰/۹۳ تایید شد؛ با توجه به ماهیت این پژوهش، جهت تجزیه و تحلیل داده های گردآوری شده به کمک روش دلفی فازی، Excel و Spss بررسی شد و کلیدی ترین و مهم ترین عوامل موثر شناسایی شده اند. یافته های این پژوهش نشان دهنده آن است که عدم وقوف مسئولان و مدیران شهری به جایگاه و نقش مهم شوراییاری ها و جوامع محلی با نمره ۸/۳ : Defuzzy، حائز بالاترین اولویت در میان مجموعه عوامل عدم شکل گیری این نهاد محسوب شده است و همچنین در نهایت بر اساس محاسبه شاخص های اجماع، اهمیت و اولویت در فرایند تکنیک دلفی، رضایت اجتماعی ساکنان محلات از مدیریت شهری و ایجاد انگیزه در میان مردم محلی در جهت مشارکت در طرح های توسعه محلات با نمره ۸/۱ : Defuzzy، از مهم ترین تاثیرات شوراییاری بر توسعه کارکردهای شهری محسوب می شوند. از این رو به منظور تقویت مشارکت های مردمی و توسعه کارکردهای شهری؛ فراهم نمودن زمینه های مشارکت مردم در تصمیم گیری ها باید به عنوان یک اصل اساسی مورد توجه جدی مدیران شهری قرار گیرد.

تاریخ دریافت:

۱۵ آبان ۱۴۰۱

تاریخ پذیرش:

۴ اسفند ۱۴۰۱

تاریخ انتشار:

۰۹ اسفند ۱۴۰۱

کلیدواژه ها:

شوراییاری، جوامع محلی، کارکردهای شهری، توسعه کارکردهای شهری، شهر ماهشهر

* نویسنده مسئول: عیسی ابراهیم زاده

آدرس: استاد گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشکده

جغرافیا و برنامه ریزی محیطی، دانشگاه سیستان و بلوچستان،

زاهدان، ایران..

ایمیل: Iazh@gep.usb.ac.ir

تلفن: ۰۹۱۵۱۴۱۹۰۷۳

۱ مقدمه

شهر و دگرگونی های آن، توجه و تأکید بر برنامه ریزی و مدیریت شهرها، بیش از هر زمان دیگر، بر سطوح پایین تر و ابعاد ملموس زندگی شهری معطوف شده و تقویت و اهمیت نقش سطوح محلی و حضور انجمن ها و نهادهای مدنی در عرصه ی تصمیم گیری با تکیه ی عمده بر نقش شهروندان و مشارکت واقعی آنها در عرصه ی فعالیت ها و اقدامات روزمره، مورد تأکید بسیاری از صاحب نظران قرار گرفته است؛ (معصومی^۳، ۲۰۱۱: ۷). در ایران نیز شوراهای محله ای از اردیبهشت ماه ۱۳۸۵ فعالیت شان را آغاز کرده اند. شورایاران به دلیل اینکه در بطن جامعه محلی و محلات شهری قرار دارند و خود نیز از ذینفعان محسوب می شوند، درک درستی از مشکلات محلات دارند و می توان ادعا کرد که یکی از حلقه های گمشده مدیریت شهری در ایران محسوب می شوند. شهر ماهشهر نیز به دلیل برخورداری از موقعیت ویژه اقتصادی و مهاجر پذیر بودن، طی سالیان گذشته رشد جمعیتی بالایی را تجربه نموده و محلاتی با ساختارهای قومیتی و شغلی گوناگون و با نیازمندی ها و مشکلات متفاوت در آن شکل گرفته است. این در حالیست که علیرغم سرمایه گذاری و هزینه های گزاف اجرای طرح ها و پروژه های شهری در شهر ماهشهر، همچنان شاهد عدم توسعه محلات و شکل گیری محلات به شدت فرسوده و توسعه نیافته با مشکلات اجتماعی فراوان و عدم توسعه کارکردهای شهری بوده ایم؛ از این رو با توجه به اهمیت جوامع محلی و شورایاری ها که می تواند به عنوان بازوی مهم مدیریت شهری در این محلات به ایفای نقش بپردازد و موجبات توسعه کارکردهای محلات شهری را فراهم سازد، پرسش محوری این پژوهش اینگونه مطرح می شود که مشارکت جوامع محلی و شورایاری ها در برنامه ریزی های مربوط به شهر تا چه میزان سبب ارتقای توسعه کارکردهای شهری می شود. از این منظر، هدف پژوهش شناسایی سودمندی های مشارکت مردم محلی (شورایاری)، در توسعه کارکردهای شهری و همچنین شناخت مهمترین عوامل و موانع که سبب

مشارکت شهروندان در فرآیندهای برنامه ریزی شهری یک موضوع داغ در تئوری برنامه ریزی بوده است؛ این گفتمان، با تولد برنامه ریزی شهری دموکراتیک جیکوبز (Jacobs 1961) شروع شد. از آن زمان، چندین ابزار و روش شناسی برای دستیابی به مشارکت مناسب شهروندان مورد آزمایش قرار گرفته اند که همه آنها در خدمت این اصل اساسی است که شهرها برای شهروندان ساخته شده اند و بنابراین شهروندان باید در آن مورد توجه قرار گیرند (Puskas:2021: 1). مشارکت به جوامع و افراد این فرصت را می دهد تا پروژه ها را بررسی کنند، و شهروندان را به درک عمیق تر و در نتیجه جذب سریع تر در جریان اصلی توسعه کارکردهای شهری کمک می کند. مشارکت امکان ادغام دانش محلی و بومی را در فرآیندهای برنامه ریزی و طراحی شهری فراهم می کند و انعطاف پذیری اجتماعی را افزایش می دهد؛ علاوه بر این، مشارکت احساس مالکیت بر فرآیند برنامه ریزی پروژه و نتایج را تضمین می کند (Puskas:2021: 12). مشارکت مردم در روند تصمیم سازی و تصمیم گیری شهری، یکی از عناصر اصلی حکومت مردمی بوده و افزایش مشارکت مردم در امور شهری، می تواند در ایجاد تعادل شهری، نقش ارزنده ای را ایفا نماید (ابراهیم زاده و فاطمی نژاد^۱، ۲۰۱۴: ۲۰). به باور کارشناسان و صاحب نظران، در شهرهای بزرگ، مسائل و موضوعات فراوانی وجود دارد و غالباً راه حل های این مسائل، از محله ای به محله دیگر تفاوت می کند. بنابراین، یک مدیریت شهری تمرکزگرا نمی تواند به تنهایی، مشکلات پیچیده و متعدد را حل و فصل کند. لازم است علاوه بر آن که در سطح شهرها، یک شورا تشکیل می شود، در سطح هر محله، یک انجمن (شورایاری)، متشکل از منتخبین ساکنین و اهالی محل راه اندازی شود و با جلب مشارکت شهروندان، از همکاری آنها در برنامه ریزی، ساماندهی و مدیریت امور شهر استفاده گردد (قدردانی و اسلامی^۲، ۲۰۲۱: ۱۹۰). بنابراین همگام با گسترش

³ Masoumi

¹ Ebrahimzadeh & Fateminejad

² Ghaddani & Eslami

اجرا، کنترل و ارزیابی یک فعالیت با منافع عمومی و تأثیرگذاری در یک تصمیم‌گیری مرتبط همکاری نمایند (Lozano and et al, 2021:524).

مشارکت مردم عادی در شکل دادن به اولویت‌های توسعه در سطح محلی، اغلب به عنوان وسیله‌ای برای ارتقای کیفیت سیاست‌ها، طرح‌ها و برنامه‌های توسعه محلی در نظر گرفته می‌شود (Bhusha and Pandeya, 2022: 163). چنانکه بررسی تطبیقی محورهای کلیدی کنفرانس اسکان بشر برای آینده‌ای بهتر (هیئات ۱، ۲ و ۳)، نیز نشان دهنده توجه ویژه به موضوع مشارکت مردم محلی در برنامه‌ریزی‌های مربوط به شهر می‌باشد (شیخی و رضانی، ۲۰۲۰: ۱۶-۱). بکارگیری رویکرد برنامه‌ریزی مشارکتی در پیشبرد اهداف برنامه‌ریزی شهری یکی از به‌روزترین کاربردها و تکنیک‌های برنامه‌ریزی است؛ در نظریه‌های برنامه‌ریزی مشارکتی، توجه به وجود مردم به عنوان یک اصل

در برنامه‌ریزی مورد توجه قرار گرفته است. نظریه‌های مربوط به مشارکت به سه گروه تقسیم می‌شوند:

- مشارکت به عنوان ابزار توسعه (رهیافت ابزاری)؛
- مشارکت به عنوان هدف توسعه (رهیافت توسعه)
- مشارکت به عنوان حق مردم (رهیافت مردمی).

الف) مشارکت به عنوان ابزار توسعه (رهیافت ابزاری)

این ره‌یافت به مشارکت مردم به عنوان ابزاری جهت دستیابی به اهداف برنامه نگاه می‌شوند. در واقع، در این جا مشارکت چیزی بیش از یک ابزار در کنار سایر ابزاری که برای حصول اهداف از آن‌ها استفاده می‌شود، نیست. به عبارت دیگر چنان‌چه از طریق مشارکت نتوان به برخی از اهداف رسید، برای توسعه ابزاری دیگر جایگزین می‌گردد. معمولاً از روش

عدم استفاده مسئولان شهری از پتانسیل ذینفعان محلی در توسعه کارکردهای شهری گردیده است، می‌باشد.

۲ مبانی نظری و پیشینه پژوهش

در برنامه‌ریزی جوامع شهری از اوایل دهه ۱۹۹۰ میلادی، نوعی گذار از مدیریت متمرکز به مدیریت محلی رخ داد و در ادامه و از اواسط دهه ۱۹۹۰ میلادی بر تقویت نهادی-سازمانی و ظرفیت‌سازی محلی و توسعه ظرفیت‌های بیشتر از پیش پافشاری شد. بنابراین، لزوم تغییر از ساختارهای ایستا و متکی به دولت به سوی درک جایگاه و نقش سایر بازیگران در اداره اجتماع و تصمیمات مربوط به اجتماع محل بیشتر احساس شد. بخشی از این تغییرات را می‌شود به تمرکززدایی و واگذاری وظایف و مسئولیت به پایین‌ترین سطوح، گسترده شدن مشارکت اجتماعات محلی و لزوم تسهیم قدرت و بخش دیگر را در ارتباط با تغییر نقش حکومت‌های محلی و پذیرش نقش اجتماعات محلی در سیاست‌گذاری‌ها مرتبط دانست (برک پور و اسدی، ۲۰۰۹: ۱۹۳). برای دستیابی به یک مشارکت پایدار و هوشمند، لازم است به این موضوع توجه شود که اصول اساسی مشارکت شهروندان شامل شفافیت و دسترسی به اطلاعات، داوطلبانه بودن، عدم حذف، برابری، پاسخگویی، شناخت، و احترام به تنوع، ضروری است. به همین ترتیب لازم است سطح مطلوبی از مشارکت را تعیین کنید، زیرا انتظار می‌رود در شهرهای پذیرنده بیشترین تعهد نسبت به شهروندان باشد. اولین سطح مشارکت، سطح اطلاع‌رسانی است که در آن گفتگو با مردم وجود ندارد و صرفاً اطلاعات است، سطح دوم مشورتی است که در آن نظرات، پیشنهادات و علایق شهروندان در امور مربوط به منافع عمومی وجود دارد، سطح سوم تصمیم‌گیری است، جایی که شهروندان مستقیماً بر تصمیم‌گیری تأثیر می‌گذارند و در نهایت، سطح چهارم مربوط به مدیریت مشترک است، که در آن انتظار می‌رود شهروندان و مقامات با هدف مشارکت در طراحی،

² Shaikhi & Ramazani

¹ Barakpour & Asadi

انسانی شان است (ارجمندی^۱ و همکاران، ۲۰۱۶: ۹-۸). در این بین شوراییاری ها به عنوان یکی از بارزترین اشکال مشارکت مردم محلی در فرایند برنامه ریزی نوعی نهادسازی غیرمتمرکز و محلی است که فرآیند مشارکت، مداخله و کنترل مردمی را تسهیل و تعمیق خواهد بخشید و مشارکت مردمی را در قالب آن توسعه می دهد.

هدف شوراییاری ها بهره گیری از اندیشه، تخصص ها و تجربه شهروندان در اداره امور شهری، جلب مشارکت معتمدان و ساکنان محله ها، برقراری ارتباط موثر بین ساکنان محله ها با شورای اسلامی شهر، شهرداری و سایر دستگاه های اجرایی، گسترش نظارت شهروندان در امور مختلف، واگذاری امور محله به خود مردم و نهادینه کردن فرهنگ مشارکت و گسترش آموزش شهروندی است (یاری حصار^۲، ۲۰۱۱: ۳۶-۳۷). به عبارت دیگر شوراییاری ها یک نهاد مردمی هستند که عملاً نقش نظارتی در محلات و مناطق را بر عهده دارند و انگیزه تشکیل آنها، بستر سازی مشارکت مردم در اداره امور شهر و پل ارتباطی مردم با شوراها، شهرداری ها و سایر نهادهای دولتی بوده و هدف کلی از طرح چنین مسئله ای در نظام مدیریت شهری را می توان خلأ جدی مشارکت شهروندان و تمرکززدایی از ساختار و فرآیند مدیریت شهری دانست (ایمانی جاجرمی، ۲۰۰۷: ۱۰). در واقع شوراییاریهای محله از جمله سازوکارهایی هستند که در صورت نهادینگی می توانند اسباب گسترش نهادهای غیردولتی، افزایش مشارکت مردم در اداره امور خود و مسئولیت پذیری نهاد مدیریت شهری را فراهم کنند (ازکیا و ایمانی جاجرمی^۳، ۲۰۰۷: ۴۲). رسالت و هدف تأسیس چنین نهادی بنا به ضرورت پیدایش آن به نوعی حلقه واسط میان ساکنین و اجتماعات محلی و نهادهای مردمی و خرد با نهادها و سازمان های دولتی می باشد (حسینلو و آقایی^۴، ۲۰۱۳: ۱). رویکرد محله گرایی و مدیریت محله ای و واگذاری امور محله به خود مردم و نهادینه کردن فرهنگ مشارکت در شهرها و به ویژه در

های مشارکتی در مواقعی استفاده می شود (در این دیدگاه) که اهدافی همچون کاهش هزینه ها به ویژه در مورد نیروی کار محلی و مدیریت آن ها و غیره در دستور کار باشد. بطور کلی، مشارکت ابزاری است برای ارتقاء سطح کارایی پروژه ها.

(ب) مشارکت به عنوان هدف توسعه (رهیافت توسعه)

در این دیدگاه مشارکت "قدرت" است. به عبارت دیگر، جوامع از طریق فعالیت های مشارکتی می توانند دسترسی بیشتر به منابع یافته و بنابراین، کنترل بیشتر منابع، مفهوم دیگر قدرت است. در واقع بر اساس این رهیافت جوامع از طریق یک فرایند "یادگیری" مهارت ها و آموزش های لازم در استفاده و بهره برداری پایدار از منابع را به منظور برطرف ساختن نیازهای جامعه شان و نهایتاً توسعه آن (جامعه)، فرا می گیرند. نسبت به رهیافت قبل، در اینجا، مشارکت از یک طرف هدف توسعه است و از طرف دیگر زیر بنای آن (برای توسعه های بعدی).

(ج) مشارکت به عنوان حق مردم (رهیافت مردمی)

از سومین رهیافت مشارکت، دو برداشت می شود: عده ای این رهیافت را ادامه منطقی رهیافت دوم (رهیافت توسعه ای) و گروهی آن را رهیافت جداگانه ای می دانند. در واقع موضوع حق مشارکت برای مردم موضوعی است که اصالتاً صحت دارد، چه آن را رهیافتی مجزا بدانیم و یا اینکه آن را ادامه فرایند توسعه ببینیم. به عبارت دیگر تا مشارکت را حق طبیعی و قانونی مردم ندانیم هیچ کس رغبتی برای مشارکت نمی یابد. در حالی که در حکومت ها و بنگاه ها به مشارکت از نقطه نظر ابزاری یا توسعه ای نگاه می کنند. خود مردم به طور فرایندی آن را یک حق یا فرصت برای خود می نگارند. آن ها استدلال می نمایند که مشارکت کردن در تصمیماتی که شرایط زندگی و کار آن ها را در خانه و محله شان تحت تاثیر قرار می دهد، نه تنها یک توسعه خوب، بلکه اساسی ترین حق

³ Azkeya & Imani Jajarmi

⁴ Housanloo & Aghaei

¹ Arjomandi

² Yarihesar

اجتماعی، فرهنگی، آموزشی، بهداشتی، اقتصادی، رفاهی و عمرانی محله؛ دوم، ارائه طرح و پیشنهاد در زمینه های مختلف زندگی شهری و سوم، همکاری با شورای شهر تهران (قدردانی و اسلامی، ۲۰۲۱: ۲۰۱). این در حالیست که علیرغم تجربه اندک در زمینه بهره برداری از ظرفیت شوراییها و جوامع محلی در زمینه ی مدیریت شهری کشور، این نهاد با چالش های فراوانی در تحقق حکمروایی محلی مواجه شده است؛ از دیدگاه صاحب نظران مهم ترین این چالش ها شامل این موارد بوده است: فقدان جایگاه در نظام مدیریتی محله و منطقه؛ فقدان نهادینگی شوراهای وجود نگرش های منفی سازمان های دولتی به شوراییها؛ ابهام در آیین نامه، اساسنامه و دستورالعمل ها در شوراییها؛ فقدان نظارت شورای اسلامی شهر بر شوراییها؛ فقدان مشارکت و تعامل مردم با شوراییها و نا آگاهی شهروندان از شوراییها محله و ناآشنایی شهروندان از شوراییان محله خود؛ فقدان تعاملات بین گروهی در شوراییها (شیرعلی و شهبازی، ۲۰۱۴: ۵۶۲). همچنین ناهمسازی بدنه مدیریتی کشور در سطوح مختلف با نهاد شورا و مقاومت و گاه مخالفت در برابر آن؛ در عین حال جایگاه مبهم شوراییها؛ عدم تشکیل نهادهای پایین دست (شوراهای ناحیه، منطقه) و بالادست (شوراهای عالی استانی و کشوری)؛ مشکلات بین مطالبات افکار عمومی از شوراهای با میزان قدرت قانونی-اجرایی و عملکردی اعضای آن؛ عدم وقوف مسؤلان و مدیران نظام به جایگاه و نقش مهم شوراهای شهری؛ فقدان ضمانت اجرایی تصمیم های شوراهای برای شهر؛ عدم ارتباط موثر و مفید شوراهای شهر با نظام های سیاسی و حکومتی کشور؛ فراهم نبودن بستر و زیرساخت های کافی برای فعالیت شوراهای (آقایی^۴ و همکاران، ۲۰۱۳: ۸۷-۸۹)، از دیگر چالش های پیش روی شوراییها و اصولا شوراهای شهری است. اینک در این پژوهش بمنظور بررسی نقش شوراییها و جوامع محلی در ارتقای و توسعه کارکردهای شهری و در عین حال علل عدم شکل گیری

شهرهای بزرگ، بسیاری از مشکلات در اداره شهرها را از پیش رو برمی دارد. از سوی دیگر، حضور افراد بومی موجب استحکام محله ها می شود، زیرا این افراد با مشکلات محلی آشنایی کافی دارند که می توانند در ارتقای سطح فرهنگی و خدمات رسانی در محلات متمر ثر باشند. شوراییها کوچکترین هسته مشارکت شهروندان در یک جامعه دموکراتیک برای دخالت دادن مردم در مشکلات خود هستند. در حال حاضر نیز درون مایه اصلی اصلاحات نظام مدیریت شهری کشور محقق کردن حاکمیت شهروندان است که با به رسمیت شناختن تشکل های مدنی مانند شوراییها میسر خواهد شد (داوودی و یحیی پور^۱، ۲۰۰۹: ۱۶). در مجموع ضرورت وجودی چنین نهادی را می توان در موارد ذیل دنبال نمود:

- شوراییها نهادهایی برای ترمیم و اصلاح نابرابری های موجود در توزیع خدمات محلی؛
- کاهش تصدی گری و صرفه جویی های اقتصادی و انسانی با سپردن امور محلی به شوراییها؛
- خلق فرصت مناسب و بسترسازی جهت مشارکت شهروندان و تسهیل رفع مشکلات خرد؛
- عرصه ی طرح مسائل نو و بروز خلاقیت شهروندان در حل چالش ها و مسائل محلی و
- ارتقای آگاهی، توانایی و مهارت های شهروندی مردم و ایجاد حس اعتماد و اطمینان از مدیریت شهری (لشکری^۲ و همکاران، ۲۰۱۶: ۳۶).

ماده ۱۱ اساسنامه شوراییها ی شهر تهران، وظایف شوراییها را در ۱۸ بند ذکر کرده است که مجموعه آنها ذیل سه سرفصل خلاصه می شود: اول، شناسایی مشکلات، کمبودها، نیازها و نارسائی های

³ Shirali & Shahbazi

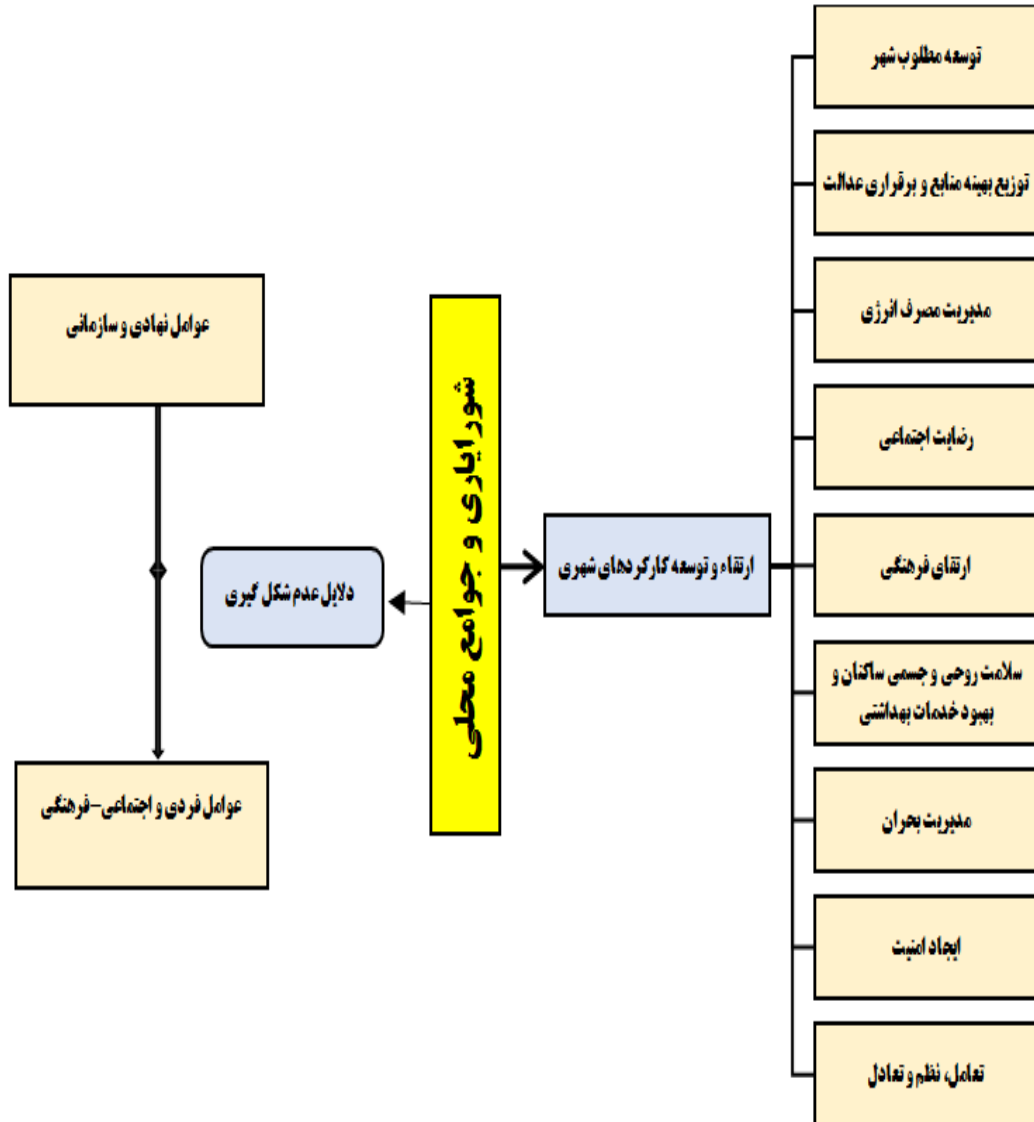
⁴ Aghaei

¹ Davoudi & Yahyapour

² Lashkari

چنین رویکردی در نواحی شهری ایران، بر مبنای مدل مفهومی زیر مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است.

شکل ۱. مدل مفهومی تحقیق
تهیه و ترسیم، یافته های پژوهش، ۱۴۰۱.

۳ پیشینه و سوابق پژوهش

شادمان فر^۱ (۱۳۸۹) در تحقیق خود با عنوان «بررسی شورایاری ها در بهبود عوامل موثر بر مشارکت شهروندان با مدیریت شهری؛ مقایسه دوره دوم و سوم مورد کاوی شورایاری های منطقه ۳ شهر تهران» به مقایسه دو دوره فعالیت شورایاری تهران می پردازد و به این نتیجه دست یافت که تلاش شورایاران جهت تقویت ارتباط خود با مدیریت شهری، سبب تضعیف ارتباطشان با شهروندان و محلات شده و به نظر می رسد که شورایاری ها نیازمند جذب افراد ذی نفوذی باشد که در محلات ساکنند ولی وارد شورایاری نشده اند.

کاظمیان^۲ و همکاران (۲۰۱۰) در تحقیق خود با عنوان «بررسی تاثیر الگوی شورایاری محلات در مشارکت شهروندان با مدیریت شهری» به این نتیجه رسیده اند که تأثیر الگوی مشارکتی شورایاری بر جامعه شورایاران بسیار بیشتر از جامعه شهروندان بوده است؛ الگوی مشارکتی شورایاری در عامل قصد و نیت به مشارکت نسبت به فراهم شدن امکان مشارکت موفق تر عمل کرده است و همچنین می توان گفت که شورایاری در تحریک عوامل درونی کنش مشارکت بهتر از عوامل بیرونی موثر بوده است.

مسجد جامعی (۲۰۱۰) در تحقیق خود با عنوان «فرصت ها و چالش های شوراها و شورایاری ها» در زمینه اهمیت توجه به شورایاریها بیان می کند که سرمایه بی بدیل معتمدان محلات در قالب های نهادهای مدنی، فرصتی برای تحقق واگذاری امور شهری به مردم و بدل کردن شورایاری ها به حوضچه های آرامش برای انتقال خواست های مردمی به بخش های مدیریتی و بالعکس بوده و در این راه ضرورت امروز تدوین و مصوب کردن اختیارات آنهاست.

حسینلو و آقایی (۲۰۱۳) در تحقیق خود با عنوان «نقش شورایاران در جلب مشارکت شهروندی نمونه موردی: منطقه ۴ شهر تهران» به بازشناسی مفهوم و

ضرورت شورایاری ها و یافتن علل اصلی نقصان کارکردی آن ها در زمینه جلب مشارکت شهروندان در منطقه ۴ تهران پرداخته و نتیجه می گیرند که عملکرد شورایاری های به عنوان نهاد مدیریت محلی به دلایلی نظیر مشکلات مدیریتی و قانونی در سطح سازمانی و مشکلات فرهنگی- اجتماعی در سطح محلی ناموفق بوده است.

پیرنیا و مهدویه^۳ (۲۰۱۴)، در تحقیق خود با عنوان «نقش شورایاری ها در مدیریت محلات شهر یزد» به این نتیجه دست یافته اند که **شورایاری** ها منتخبین **مردم** جهت اداره بهتر **محلات** و رابط بین **مردم** و مسئولین (شورای شهر، **شهرداری** و سایر دستگاه های اجرایی) در انعکاس مشکلات و ارائه دهندگان راهکارها برای هر چه بهتر اداره کردن محله به شمار می روند.

شیرعلی و شهبازی (۲۰۱۴) در تحقیق خود با عنوان «مطالعه ی جامعه شناختی عوامل موثر بر فقدان نهادینگی حکومت محلی در شهر تهران مطالعه ی موردی شورایاری محله ها» عواملی نظیر فقدان نهادینگی شورای اسلامی شهر، محدودیت نهادی شورایاری، فقدان نظارت، ابهام در قوانین و فقدان تعامل متقابل برون گروهی را موجب فقدان نهادینگی شورایاری محله ها دانسته اند.

مختاری و همکاران (۲۰۱۵) در تحقیق خود با عنوان «بررسی مراتب مشارکتی بودن نمایندگی شورایاران، مقایسه دیدگاه شورایاران شورایاری محله یوسف آباد تهران با ذینفعان» نمایندگی مشارکتی این نهاد را از چهار بعد اطلاع رسانی، مشورتی، تصمیم گیری و اجرا بررسی کرده اند و به این نتیجه دست یافته اند که شورایاران، اطلاع رسانی و مشارکت ذینفعان در تصمیم گیری های خود را ضعیف، مشارکت مشورتی را در حد متوسط و مشارکت ذینفعان در اجرا را در حد نسبتاً بالایی ارزیابی می کنند؛ اما پیمایش ذینفعان محله نشان داد که آن ها هر چهار بعد نمایندگی مشارکتی را پایین می پندارند؛ این یافته نیاز به تجدید نظر

³ Peernia & Mahdaviyeh

¹ Shadmanfar

² Kazemiyeh

شورایاران در سیاست مشارکتی خود را روشن می سازد.

لشکری و همکاران (۲۰۱۶) در تحقیق خود با عنوان «تحلیل الگوی بهینه چگونگی تشکیل شورایاران ها در چارچوب روش های انتصابی یا انتخابی مورد پژوهی شهر یزد» ضمن بررسی موضوع چگونگی تعیین اعضای شورای محلات (شورایاران) در ابعاد اجتماعی، مدیریتی- سیاسی و نهادی در چارچوب دو روش انتخابی و انتصابی، نتیجه گرفته اند که روش انتخابی در تعیین اعضای شورای محله مقبولیت بیشتری نزد مردم بومی و متولیان شهری دارد و همچنین مدیران شهری معتقدند که شهروندان در حالت انتخابی مشارکت بیشتری با مدیران شهری در اداره امور شهر دارند.

احمدنیا و کامل قالیباف^۱ (۲۰۱۷) در تحقیق خود با عنوان «مشارکت اجتماعی در پهنه مرکزی تهران: با تأکید بر نهادهای مردم دار و شورایاران ها» نتیجه گرفته اند که تعامل مثبت و سازنده ای میان سازمان های مردم نهاد و شورایاران ها از یک طرف و میان این دو نهاد با بخش دولتی و حکمرانی شهری از طرف دیگر ایجاد نشده است؛ همچنین سازمان های مردم نهاد تخصصی و شورایاران ها که هر دو درباره مشکلات و مسائل اجتماعی شهری آگاهی و شناخت خوبی دارند، در روابط قدرت نهادهای شهری و دولتی، جدی گرفته نمی شوند.

بزی^۲ و همکاران (۲۰۱۷)، در تحقیق خود با عنوان «ارزیابی نقش و تأثیر شورایاران محلی بر افزایش مشارکت شهروندان در مدیریت شهری محله محور مطالعه موردی: شهر گرگان» به این نتیجه دست یافته اند که با افزایش و تقویت عملکرد شورایاران محلی، میزان مشارکت شهروندان در فعالیت های مرتبط با مدیریت شهری نیز افزایش خواهد یافت.

علاء الدینی و پورمیرغفاری^۳ (۲۰۱۸)، در تحقیق خود با عنوان «مدیریت محله و شورایاران در تهران: ارزیابی

حکروایی خوب شهری در حسن آباد زرگنده»، مدیریت و شورایاران محله از منظر حکروایی خوب شهری را مورد بررسی قرار داده اند و به این نتیجه دست یافته اند که میان وضع کنونی و آرمان های حکروایی خوب شهری فاصله زیادی وجود دارد و تبدیل مدیریت محله ی حسن آباد زرگنده به مدیریت مشارکتی به تمهیدات عمیق تر و گسترده تری نیازمند است.

موحد و عبادی (۲۰۱۸)، در تحقیق خود با عنوان «نقش شورایارینها در مشارکت مردمی و توسعه محله ای شهر تهران مطالعه موردی: محله داودیه» نشان داده اند که با تقویت مشارکت محله ای می توان به توسعه محله ای دست یافت؛ اما نقش شورایاران ها در افزایش مشارکت عملیاتی شهروندان در مدیریت شهری نقش کمرنگی است؛ همچنین سازوکارهای شورایاران برای افزایش مشارکت مردم محله و نقش شهرداری در افزایش مشارکت مردم ضعیف و ناکافی است و شورایاران ها در سطوح برنامه ریزی و مدیریت شهری از جایگاه الزامی برخوردار نیستند.

عارضی^۴ و همکاران (۲۰۲۱)، در تحقیق خود با عنوان «بررسی ارتباط بین دینداری و وجدان کاری شورایاران جهت توسعه محلات شهر تهران» به این نتیجه دست یافته اند که هرچه سطح دینداری در بین اعضای شورایاران محلات تهران افزایش یابد، وجدان کاری در امورات محوله افزایش می یابد.

اجل افشار^۵ و همکاران (۲۰۲۱)، در تحقیق خود با عنوان «شناسایی راهبردهای توانمندسازی محلات با تأکید بر شورایاران ها مبتنی بر تحلیل عاملی مورد مطالعه: شهرستان زنجان» به این نتیجه دست یافته اند که راهکارهای موثر در سه دسته راهکارهای درون سازمانی، راهکارهای برون سازمانی و راهکارهای واسطه دسته بندی می شوند و در نهایت نتایج آزمون نشان داد که متغیرهای عوامل درون سازمانی، عوامل واسطه

⁴ Arezi

⁵ Ajalafshar

¹ Ahmadnia & Kamel Ghalibaf

² Bazi

³ Alaedini & Poutmir Ghafari

باید با مشارکت جامعه محلی در هر مرحله از برنامه ریزی و اجرای برنامه انجام شود.

منساح^۶ و همکاران (۲۰۱۷) در تحقیق خود با عنوان «مشارکت جامعه در برنامه ریزی شهری: مورد مدیریت فضاهای سبز در کوماسی غنا» به نقش و جایگاه برنامه ریزی مشارکتی و رویکرد برنامه ریزی همیارانه و ارتباطی در برنامه ریزی شهری اشاره می کنند و با استفاده از ترکیبی از تکنیک های تحقیق کیفی مانند مصاحبه های عمیق، بحث گروهی متمرکز و مشاهده، به این نتایج دست یافته اند که برای توسعه فضای سبز در شهر کوماسی آفریقا از پیش نیازهای برنامه ریزی ارتباطی مانند گفتگو، اجماع سازی و رهبری تسهیل کننده در سیستم برنامه ریزی باید بهره جست.

لی و همکاران^۷ (۲۰۱۹) در تحقیق خود با عنوان «چه چیزی باعث می شود که انجمن های محله در حکمرانی شهری موثر واقع شوند؛ شواهد از هیئت های شورای محله در لس آنجلس» با مطالعه تحقیقات پیشین، به تاثیر انجمن های محلی در حکمرانی شهری می پردازند و به این نتیجه دست یافته اند که سه عامل ظرفیت داخلی، شبکه سازی خارجی و تطابق توجه-عمل، با اثربخشی شوراهای محله مرتبط هستند.

آنتونس و همکاران^۸ (۲۰۲۱) در تحقیق خود با عنوان «آینده شهری با هدف ۱۲ روندی که زندگی انسان را شکل می دهد» به مشارکت گسترده اجتماعات محلی در ساختار و توسعه شهری اشاره می کنند و به این نتیجه دست یافته اند که شهرها در حال تکامل هستند تا انسان محور باشند و برای شهروندان طراحی شوند، و به طور فزاینده ای در روشی که مشارکت را ترویج می کنند نوآوری صورت می گیرد و در آن مسولیت بین تصمیم گیرندگان تقسیم می شود و تنها بار بر روی دولت محلی نیست. از این منظر فرهنگ جدیدی ایجاد می شود و مشارکت شهروندان برای تضمین پایداری بلند مدت ابتکارات سیاسی

و عوامل برون سازمانی به ترتیب بالاترین تا پایین ترین اهمیت را از نظر میانگین دارا هستند.

غلامی نورآباد^۱ و همکاران (۲۰۲۲) در تحقیق خود با عنوان «تبیین الگوی حکمروایی هوشمند با رویکرد مشارکت مردمی در تصمیم گیری شهری نمونه موردی: کلانشهر تهران» با هدف تبیین الگوی حکمروایی هوشمند با رویکرد مشارکت مردمی در تصمیم گیری شهری، به این نتیجه دست یافته اند که مشارکت در تصمیم گیری های شهری بر حکمروایی هوشمند شهری تأثیری مثبت و مستقیم دارد.

به باور پوسنر و بویکس^۲، افزایش سرمایه اجتماعی در سطح خرد، میانه و کلان در میان شهروندان و شورایارها، موجب افزایش آگاهی شهروندان درباره امور عمومی و پرورش توانایی بوروکرات های حکومتی برای همکاری با یکدیگر می شود، که گزینه های نامبرده از شاخص های توسعه ی محلی هستند (ازکیا و ایمانی^۳، ۲۰۰۵: ۴۲).

موسو و همکاران^۴ (۲۰۱۱) در تحقیق خود با عنوان «به سوی دموکراسی قوی در شهرهای جهانی؛ ایجاد سرمایه اجتماعی، اصلاحات مبتنی بر نظریه و تجربه شورای محله لس آنجلس» بیان می کنند که با کاهش اعتقاد به دولت، افزایش تنوع فرهنگی و استرس مالی، که توانایی سیاستگذاران را برای رسیدگی به چالش های سیاستی همراه با این تحولات تحت فشار قرار می دهد، امروزه اهمیت (دوباره) پیوند شهروندان با دولت فوریت بیشتری پیدا می کند.

شریواستاها و دهوت^۵ (۲۰۱۵) در تحقیقی با عنوان «نقش مشارکت جامعه در دستیابی به توسعه عادلانه و فراگیر برای پایداری اجتماعی در هند» با هدف بررسی فرآیند مشارکت و سطوح مختلف آن بر اساس چارچوب های نظری مختلف و مبتنی بر مشارکت جامعه برای ارتقاء زاغه ها و توسعه مجدد محله های فقیر نشین، به این نتیجه دست یافته اند که این مهم

5 - Shrivastava & Dhote
6 - Mensah
7 - Li
8 - Antunes

1 Gholami Nourabad
2 Posner & Boix
3 Azkeya & Imani
4 Musso

آماري پژوهش متناسب با موضوع و محتوای پژوهش شامل خبرگان حوزه برنامه ریزی شهری اعم از اساتید دانشگاهی رشته جغرافیا و برنامه ریزی، شهرداران و مدیران مناطق سه‌گانه شهرداری، شورای شهر و اداره راه و شهرسازی ماهشهر می‌باشد و با توجه به هدف پژوهش، نمونه‌گیری هدفمند به روش گلوله برفی و با حجم نمونه ۲۵ نفر صورت گرفت. جهت جمع‌آوری مبنای نظری و ادبیات پژوهش، از مطالعات کتابخانه‌ای و جهت جمع‌آوری داده‌ها به منظور تجزیه و تحلیل و پاسخ به سوال اصلی پژوهش، از روش میدانی استفاده شد. در این تحقیق از پرسش‌نامه محقق ساخته جهت جمع‌آوری داده‌ها استفاده گردید. این پرسش‌نامه با سه بخش؛ بخش اول اشاره‌ای مختصر به موضوع و هدف تحقیق دارد، بخش دوم شامل اطلاعات جمعیت‌شناختی پاسخگویان و بخش سوم که مهمترین قسمت پرسش‌نامه می‌باشد در قالب سوال اصلی تحقیق با شاخص‌های مربوطه در قالب طیف لیکرت (از کمترین مقدار کاملاً بی‌اثر تا بیشترین مقدار کاملاً اثر گذار) جهت تبدیل به جدول فازی مثلثاتی طراحی شده است. به منظور تعیین روایی محتوایی، پرسشنامه تهیه شده در اختیار خبرگان با تجربه دانشگاهی که در این زمینه کتاب، مقاله و یا تدریس داشته‌اند، قرار گرفت و پس از اصلاحات و تغییرات مورد نظر پرسشنامه نهایی تدوین شد و برای پایایی پرسش‌نامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که مطابق جدول ۱ و مقدار ضریب بدست آمده، قابلیت اعتماد به پرسشنامه قابل قبول می‌باشد.

ضروری است. تونیک (۲۰۲۱)، در تحقیق خود با عنوان «یکپارچه سازی آنلاین مشارکت در برنامه ریزی شهری، ارزیابی یک سیستم مشارکت دیجیتال» به این نتیجه دست یافت که سیستم مشارکت دیجیتال بر خلاف سیستم سنتی مشارکت مردم محلی، انتخاب شرکت کنندگان را متنوع کرده و همکاری با عموم مردم را بهبود بخشیده است. نویسنده استدلال می‌کند که اشکال جدید مشارکت نه تنها باید بر ابزارهای دیجیتال تکیه کنند، بلکه باید با زمینه‌های نهادی و رویه‌ای که مشارکت در آن رخ می‌دهد نیز ادغام شوند.

مقصود ویدیو رسولی منش^۱ (۲۰۲۲) در تحقیق خود با عنوان «مشارکت مؤثر و توسعه پایدار شهری: کاربرد رویکرد راهبردهای توسعه شهر» تلاش می‌کنند تا بررسی کنند که میزان مشارکت مؤثر در فرآیند برنامه‌ریزی استراتژی‌های توسعه شهر (CDS) تا چه اندازه در دستیابی به توسعه پایدار شهری (SUD) کمک می‌کند. یافته‌های تحقیق نشان‌دهنده همبستگی بین مشارکت مؤثر در فرآیند CDS و گنجاندن ستون‌های SUD در محتوای CDS است. این مطالعه اهمیت مشارکت مؤثر در فرآیند برنامه ریزی CDS را به منظور دستیابی به توسعه پایدار شهری برجسته می‌کند.

۴ روش تحقیق

پژوهش حاضر از نظر هدف، از نوع پژوهش‌های کاربردی است و به لحاظ اجرا در قالب تحقیقات توصیفی از نوع پیمایشی محسوب می‌شود. جامعه

جدول ۱. آلفای کرونباخ

شاخص‌ها	ضریب آلفای کرونباخ
عوامل عدم شکل‌گیری شورایی	۰/۸۳
نقش شورایی‌ها و جوامع محلی در ارتقای توسعه کارکردهای شهری	۰/۹۶
کل پرسش‌نامه	۰/۹۳

مأخذ: یافته‌های پژوهش، ۲۰۲۲

¹ Maghsoudi & Rasoulmanesh

خبره شماره i از میان n خبره $w_{ij} = (b_{ij}, c_{ij}, a_{ij})$ است که مقدار z برابر با $z=1, 2, \dots, m$ و میزان i برابر با $i=1, 2, \dots, n$ است. بدین ترتیب ارزش فازی معیار z از رابطه زیر بدست می آید.

با توجه به ماهیت این پژوهش، جهت تجزیه و تحلیل داده های گردآوری شده، از روش دلفی فازی و نرم افزارهای Excel و Spss استفاده شد. در روش دلفی-فازی برای یافتن نظرات خبرگان نسبت به یک معیار فرض بر این است که ارزش ارزیابی معیار z از نگاه

$$\bar{a}_{ij} = (a_{ij}, b_{ij}, c_{ij}), \quad i$$

رابطه ۱:

$$\alpha_j = \min(a_{ij})$$

رابطه ۲:

$$b_j = \left(\prod_{i=1}^n b_{ij} \right)^{1/n}$$

رابطه ۳:

$$c_j = \max(c_{ij})$$

رابطه ۴:

$$Crisp = \frac{a + b + c}{3}$$

رابطه ۵:

جهت فازی نمودن جواب های بدست آمده از مقادیر فازی معادل هر پاسخ مبتنی بر طیف لیکرت طبق جدول ۲ استفاده شده است.

در روابط بالا اندیس i به فرد خبره و اندیس z به شاخص تصمیم گیری اشاره دارد. همچنین مقدار دی فازی شده میانگین عدد فازی از رابطه زیر بدست می آید.

جدول ۲. ارزش گذاری شاخص ها

متغیر زبانی	مقدار فازی	عدد فازی مثلثی
خیلی ضعیف	۱	۰، ۰، ۱
ضعیف	۲	۰، ۱، ۳
ضعیف تا متوسط	۳	۱، ۳، ۵
متوسط	۴	۳، ۵، ۷
تقریباً خوب	۵	۵، ۷، ۹
خوب	۶	۷، ۹، ۱۰
خیلی خوب	۷	۹، ۱۰، ۱۰

خبرگان نزدیک به ۰/۷ یا بالاتر از آن باشد، به عنوان معیار قابل قبول، پذیرش شده و در غیر این صورت

در نهایت برای استخراج معیارهای مورد نظر، حدی را برای قبول یا عدم قبول آن معیار در نظر می گیریم. در این مطالعه، با توجه به قانون ۳۰-۷۰، مرز قابل قبول بودن معیار در حدود ۷ است. اگر مقدار دی فازی شده عدد فازی مثلثی با توجه به نظر

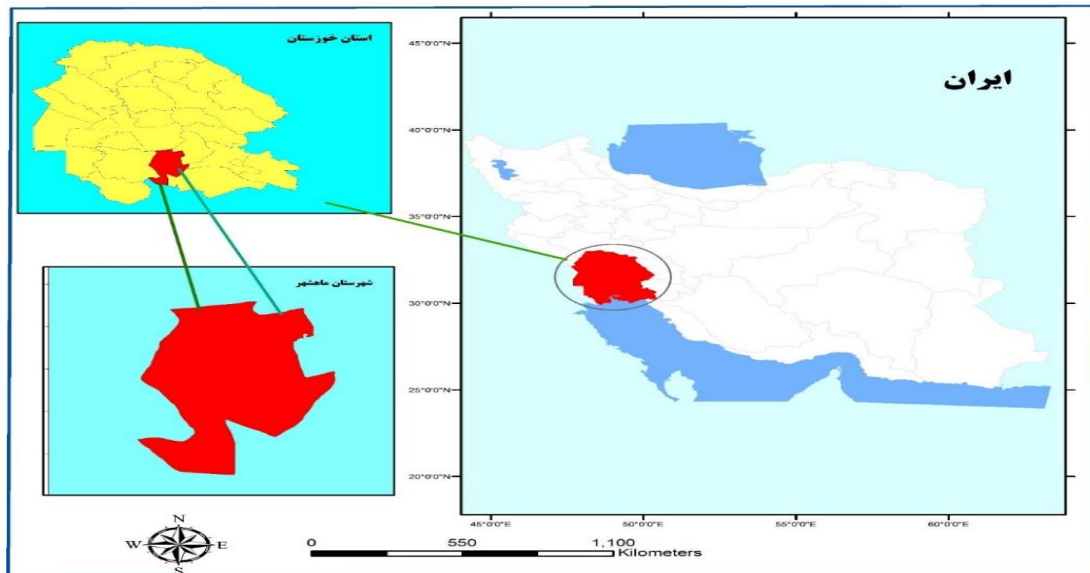
غرب به شهرستان رامهرمز، از شرق به شهرستان امیدیه، از جنوب شرق به

مورد قبول واقع نمی شود (صمدی میارکلایی^۱ و همکاران، ۲۰۱۷: ۶۷).

۵ یافته‌ها و بحث

شهرستان هندیجان، از جنوب به خلیج فارس و از غرب به شهرستان شادگان محدود می گردد (سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان خوزستان^۲، ۲۰۱۶). طبق سرشماری مرکز آمار ایران در سال ۱۳۹۵، این شهر جمعیتی بالغ بر ۱۶۲۷۹۷ نفر داشته است (مرکز آمار ایران، ۲۰۱۶).

شهر ماهشهر به عنوان قطب پتروشیمی ایران (مرکز شهرستان ماهشهر) در جنوب استان خوزستان واقع شده است. از شمال به شهرستان اهواز، از شمال

شکل ۲: نقشه موقعیت شهرستان ماهشهر در کشور و استان خوزستان تهیه و ترسیم، یافته های پژوهش: ۲۰۲۲.

ها و جوامع محلی و نقش شورایی و جوامع محلی بر توسعه کارکردهای شهری شناسایی شود و در جدول ۳ و ۴ معیارهای شناسایی شده ارائه شده است.

پیاده سازی تکنیک دلفی فازی

ابتدا تلاش شد با مطالعه مبانی نظری ادبیات تحقیق و همچنین مصاحبه با اساتید و افراد متخصص عوامل موثر در عدم استفاده از شورایی

² Khozestan Province of Management and Planning Organization

¹ Samadi Miarkolaei

جدول ۳. عوامل موثر بر عدم شکل گیری شوراییاری و جوامع محلی (عوامل نهادی و اجتماعی- فرهنگی)

عوامل
خلاء های قانونی نهاد شوراییاری در اسناد بالادستی کشور
اختیاری بودن تشکیل نهاد شوراییاری توسط مدیران شهری
شفاف نبودن دایره عملکرد شوراییاری ها و جایگاه مبهم آن ها
عدم احساس نیاز و کفایت سازمان های متولی جهت اداره شهر
فقدان بودجه شفاف، مشخص، مستقل و وابسته بودن به منابع درآمدی شهرداری
محدود بودن وظایف نهادهای مدیریت شهری و عدم نیاز به تاسیس نهادهای جدید
فقدان تعامل متقابل برون گروهی و عدم یکپارچگی مدیریت شهری
فراهم نبودن بستر و زیرساخت های کافی برای فعالیت شوراییاری ها
عدم وقوف مسئولان و مدیران شهری به جایگاه و نقش مهم شوراییاری ها و جوامع محلی، فقدان روحیه مشارکت در میان مدیران شهری و دیدگاه تک بعدی در اجرای پروژه های شهری
عدم اطلاع مردم از نقش شوراییارها و فقدان مطالبه گری آن ها
پیدایش بسترها و روش های نوین جهت ارتباط با مدیران شهری (مانند فضای مجازی)

ماخذ: یافته های پژوهش، ۲۰۲۲.

جدول ۴. نقش شوراییاری و جوامع محلی در توسعه و ارتقای کارکردهای شهری

کارکردها
توسعه مطلوب شهر و مقابله با مشکلات فزاینده اقتصادی، اجتماعی، چالش های زیست محیطی و کالبدی
کاهش تصدی گری و صرفه جویی های اقتصادی و انسانی با سپردن امور محلی به شوراییاری
رضایت اجتماعی ساکنان محلات از مدیریت شهری، همکاری و تعاون و افزایش حس تعلق به محله و شهر و کمک به مدیریت شهری در شناخت بهتر مشکلات
توزیع بهینه منابع و برقراری عدالت اجتماعی برای ترمیم و اصلاح نابرابری های موجود در توزیع خدمات محلی
عرصه ی طرح مسائل نو و به روز و استفاده از خلاقیت شهروندان در حل چالش ها و مسائل محلی
ارتقای آگاهی، توانایی و مهارت های شهروندی مردم و ایجاد حس اعتماد و اطمینان از مدیریت شهری
رضایت اجتماعی ساکنان محلات، همکاری و تعاون و افزایش حس تعلق به محله و شهر
ارتقای فرهنگی محلات، احیای فرهنگ اصیل ایرانی-اسلامی و فرهنگ همسایگی
ارتقای سطح بهداشتی محلات، سلامت جسمی و روحی شهروندان
ارتقای مدیریت بحران و مشارکت بیشتر شهروندان در مواجهه با مخاطرات و بلایای طبیعی و انسانی
کمک به ایجاد امنیت در سطح محلات
تعامل، نظم و تعادل در محلات
کاهش هزینه نهادهای متولی امور شهری
نگهداری و مراقبت بهتر از تجهیزات و تاسیسات شهری
بهبود کیفیت و کارکرد محیط زیست و توسعه فضای سبز در محلات

ماخذ: یافته های پژوهش، ۲۰۲۲.

مطالعه، با توجه به قانون ۳۰-۷۰، مرز قابل قبول بودن معیار در حدود ۷ است. اگر مقدار دی فازی شده عدد فازی مثلثی با توجه به نظر خبرگان نزدیک به ۷ یا بالاتر از آن باشد، به عنوان معیار قابل قبول، پذیرش شده و در غیر این صورت مورد قبول واقع نمی شود. در مجموع با در نظر گرفتن میزان آستانه (۷)، یک ورودی به عنوان دلیل اصلی عدم شکل گیری شورایی از دیدگاه نخبگان شناسایی گردید که مطابق با جدول ۵ عبارت است از «عدم وقوف مسئولان و مدیران شهری به جایگاه و نقش مهم شورایی ها و جوامع محلی». در عین حال از دیدگاه نخبگان، خلاء های قانونی نهاد شورایی و اختیاری بودن تشکیل آن، فقدان تعامل متقابل برون گروهی و عدم یکپارچگی مدیریت شهری به عنوان درجه دوم اهمیت در زمینه عدم تشکیل نهاد شورایی عنوان گردیده است. البته در این میان نخبگان در پاسخ به سوال باز پرسش نامه به دلایلی همچون عدم اطلاع مردم از نقش شورایی ها و فقدان مطالبه گری آن ها، دیدگاه تک بعدی مدیران در اجرای پروژه های شهری، فقدان مدیران متخصص علوم انسانی برخوردار از دیدگاه مشارکت و ورود نهاد شورایی به امورات سیاسی و فاصله گرفتن از مسولیت ذاتی نیز اشاره داشته اند.

پس از شناسایی و نهایی شدن معیارها و عوامل، اقدام به تهیه پرسشنامه شد و در اختیار نمونه آماری پژوهش قرار داده شد و دلفی فازی پس از جمع آوری پرسشنامه های پژوهش با استفاده از مقادیر جدول فازی مثلثاتی در نرم افزار Excel قرار داده شده و محاسبات مورد نظر انجام گرفت. اینک میانگین فازی زدایی به دست آمده در برای معیارهای پژوهش در قسمت زیر در قالب یافته های استنباطی به تفصیل مورد بررسی قرار گرفته است.

ب) یافته های استنباطی

۱) بررسی عوامل تأثیرگذار بر عدم استفاده از شورایی ها و جوامع محلی

با توجه به منطق فازی در پژوهش، مقادیر فازی مثلثی دیدگاه پنل خبرگان بر اساس معادل محاسبه شد؛ سپس میانگین فازی و اعداد غیرفازی شده عبارات کلامی و شاخص های مربوطه محاسبه شد؛ میانگین فازی و اعداد غیر فازی شده (کریسپ) به ترتیب اولویت مشخص شدند و در نهایت اولویت عوامل تأثیرگذار بر عدم تشکیل شورایی ها و جوامع محلی مطابق با جدول (۵) به دست آمد. در واقع بعد از جمع آوری تمام نمره های داده شده به هر عامل، میانگین هندسی و نمره دی فازی هر عامل محاسبه شده است. همچنین بعد از مشخص شدن تمام نمره های دی فازی، آلفا تعیین شد. در این

جدول ۵. نتایج حاصل از تحلیل پرسش نامه دلفی فازی (عوامل اصلی عدم تشکیل شورایی)

عوامل	میانگین فازی مرحله اول	میانگین فازی زدایی شده
خلاء های قانونی	(۷/۸، ۹/۲، ۰)	۶/۷
اختیاری بودن تشکیل شورایی	(۷/۷، ۹/۰، ۰)	۶/۶
شفاف نبودن دایره عملکرد	(۶/۶، ۸/۴، ۰)	۵/۸
کفایت سازمان های موجود	(۰، ۷/۳، ۰)	۱/۲
وابسته بودن به بودجه شهرداری	(۵/۳، ۷/۲، ۰)	۴/۸
محدود بودن وظایف نهادهای مدیریت شهری	(۵/۱، ۷/۲، ۰)	۴/۶
فقدان تعامل برون گروهی	(۷/۲، ۸/۷، ۰)	۶/۲
فراهم نبودن بسترها و زیر ساخت های لازم	(۰، ۸/۵، ۰)	۱/۴
عدم وقوف مسئولان و مدیران شهری به نقش و اهمیت شورایی ها و جوامع محلی	(۸/۴، ۹/۵، ۰)	۸/۳
فقدان حمایت مردم از شورایی ها و تسهیل گران	(۶/۷، ۷/۲، ۰)	۱/۲
پیدایش بستر های جدید همانند فضای مجازی	(۰، ۷/۴، ۰)	۱/۲

مأخذ: یافته های پژوهش، ۲۰۲۲.

۲- بررسی نقش شورایی و جوامع محلی بر توسعه کارکردهای شهری

در این مرحله از پژوهش نیز همانند مرحله اول، با توجه به منطبق فازی در پژوهش، مقادیر فازی مثلثی دیدگاه پنل خبرگان بر اساس معادل محاسبه شد؛

سپس میانگین فازی و اعداد غیرفازی شده عبارات کلامی و شاخص های مندرج در جدول ۵ محاسبه شد. میانگین فازی و اعداد غیر فازی شده (کریسپ) به ترتیب اولویت مشخص شدند و در نهایت اولویت عوامل تأثیرگذار بر عدم تشکیل شورایی و جوامع محلی مطابق با جدول (۶) به دست آمد.

جدول ۶. نتایج حاصل از تحلیل پرسش نامه دلفی فازی (نقش شورایی و جوامع محلی بر توسعه کارکردهای شهری)

کارکردها	میانگین فازی مرحله اول	میانگین فازی زدایی شده
توسعه مطلوب شهر	(۸/۳، ۷/۴، ۰)	۶/۳
کاهش تصدی گری و صرفه جویی اقتصادی	(۶/۶، ۰، ۰)	۱/۱
خلق فرصت های مناسب و ایجاد انگیزه در میان مردم محلی جهت مشارکت در طرح های توسعه محلات	(۹/۴، ۸/۳، ۰)	۷/۱
توزیع بهینه منابع و برقراری عدالت اجتماعی	(۸/۷، ۷/۳، ۰)	۶/۳
استفاده از خلاقیت شهروندان در حل چالش ها و مسائل محلی	(۹/۱، ۷/۹، ۰)	۶/۸
ایجاد حس اعتماد و اطمینان از مدیریت شهری	(۸/۹، ۷/۵، ۰)	۶/۵
رضایت اجتماعی ساکنان محلات و افزایش حس تعلق به محله و شهر	(۹/۸، ۳/۶، ۲/۵)	۸/۱
ارتقای فرهنگی محلات	(۸/۴، ۶/۸، ۰)	۵/۹
ارتقای سطح بهداشتی محلات و سلامت جسمی و روحی شهروندان	(۸/۴، ۰، ۰)	۱/۴
ارتقای مدیریت بحران در سطح محلات	(۸/۴، ۰، ۰)	۱/۴
ایجاد امنیت پایدار	(۸/۴، ۰، ۰)	۱/۴
تعامل، نظم و تعادل در محلات	(۷/۹، ۰، ۰)	۱/۳
کاهش هزینه های نهادهای متولی شهری	(۶/۷، ۰، ۰)	۱/۱
نگهداری و مراقبت بهتر از تجهیزات و تأسیسات شهری	(۸/۸، ۰، ۰)	۱/۴
بهبود کارکرد و کیفیت محیط زیست و توسعه فضای سبز در محلات	(۸/۴، ۰، ۰)	۱/۴

مأخذ: یافته های پژوهش، ۲۰۲۲.

گرفت. لازم به ذکر است از دیدگاه نخبگان، شورایی ها و جوامع محلی قادرند موجبات توسعه مطلوب شهر را فراهم سازند و مدیریت شهری می تواند از پتانسیل بالای آن ها جهت غلبه بر مشکلات فزاینده اقتصادی- اجتماعی و چالش های زیست محیطی و کالبدی و همچنین توزیع بهینه منابع و برقراری عدالت اجتماعی برای ترمیم و اصلاح نابرابری های موجود در توزیع خدمات محلی، بهره برداری کند؛ چرا که اهمیت قائل شدن به مشارکت مردم محلی در سایر مراحل برنامه ریزی های شهری، سبب ایجاد حس اعتماد و اطمینان از مدیریت شهری و به ثمر رسیدن برنامه ها و توسعه کارکردهای شهری خواهد شد.

۶ جمع بندی و نتیجه گیری

با توجه به اینکه این پژوهش بر آن بوده تا تاثیرات شورایی و جوامع محلی در ارتقای توسعه کارکردهای شهری را بررسی نماید؛ نتایج پژوهش نشان داد که به منظور تحقق حکمرانی محلی و

در جدول فوق بعد از جمع آوری تمام نمره های داده شده به هر عامل، میانگین هندسی و نمره دی فازی هر عامل محاسبه شده است. همچنین بعد از مشخص شدن تمام نمره های دی فازی، آلفا تعیین شد. در نهایت اعداد دی فازی باقی می ماند که بیش از مقدار آلفا را کسب کرده اند. در حذف برخی از شاخص ها باید گفت که از دیدگاه نخبگان برخی از آن ها مهم نبوده اند و برخی دیگر گرچه مهم بوده اند، تاثیرگذاری ۷۰ درصدی را نداشته اند. در مجموع با در نظر گرفتن میزان آستانه (۷)، به عنوان مهم ترین تاثیرات شورایی بر توسعه کارکردهای شهری از دیدگاه نخبگان شناسایی گردیده اند. با عنایت به یافته ها، از بین عوامل اصلی شناسایی شده، رضایت اجتماعی ساکنان محلات از مدیریت شهری، افزایش حس تعلق به محله و شهر و کمک به مدیریت شهری در شناخت بهتر مشکلات با امتیاز نهایی ۸/۱ در رتبه اول و خلق فرصت های مناسب، ایجاد انگیزه در میان مردم محلی در جهت مشارکت در طرح های توسعه محلات با امتیاز نهایی ۷/۱ در رتبه دوم قرار

شد. در عین حال عدم وقوف مسئولان و مدیران شهری به جایگاه و نقش مهم شورایی ها و جوامع محلی، به عنوان مهم ترین عامل در عدم شکل گیری نهاد مذکور از دیدگاه نخبگان برآورد شده است؛ همچنین خلاء های قانونی نهاد شورایی و اختیاری بودن تشکیل آن، فقدان تعامل متقابل برون گروهی و عدم یکپارچگی مدیریت شهری به عنوان درجه دوم اهمیت در زمینه عدم تشکیل نهاد شورایی عنوان گردیده است. اینک بر اساس یافته های این پژوهش و به نظر نخبگان، در صورت استفاده از شورایی ها و جوامع محلی در برنامه های مربوط به شهر، رضایت اجتماعی ساکنان محلات از مدیریت شهری، افزایش حس تعلق به محله و شهر، کمک به مدیریت شهری در شناخت بهتر مشکلات و همچنین خلق فرصت های مناسب، تسهیل و رفع مشکلات خرد و ایجاد انگیزه در میان مردم محلی، جهت مشارکت در طرح های توسعه محلات صورت خواهد گرفت. از آنجایی که به نظر می رسد هنوز نهادهای دولتی و مردم محلی از مزایا و نقش بسیار مهم شورایی ها در امر توسعه کارکردهای شهری آگاهی لازم را ندارند، در مرحله نخست می بایست با برگزاری نشست های تخصصی و عمومی، مدیران، دست اندرکاران و ذینفعان آشنایی لازم را کسب نموده و در مرحله بعد با بکارگیری سیاست هایی از جمله انتخاب اعضای شورایی ها از افراد متخصص و کاربرد و پاک دست، تشکیل شورایی ها از طریق فراخوان مردمی و مشارکت سمن ها، افزایش اطلاع رسانی برای جلب مشارکت مردم محله، قانونی کردن فعالیت ها و جلسات شورایی ها، آموزش مستمر اعضای شورایی، پوشش رسانه ای فعالیت های شورایی ها، تشکیل سراهای محله و غیره، با بهره گیری از پتانسیل جوامع محلی نظیر شورایی ها بیش از پیش زمینه توسعه کارکردهای شهری را فراهم نمود.

توسعه کارکردهای شهری، باید به مقوله مشارکت مردم و جوامع محلی در قالب سازمان های مردم نهادی همچون شورایی محلات توجه ویژه ای داشت. این در حالی است که مجموعه ای از عوامل سبب عدم شکل گیری این نهاد مهم، مردمی و تأثیرگذار در سطح بسیاری از شهرهای کشور و بخصوص منطقه مورد مطالعه (شهر ماهشهر) شده است. بطوریکه فقدان نهاد شورایی و بهره گیری اندک از پتانسیل های جوامع محلی موجب کاهش اعتماد به مسئولان شهری، عدم مشارکت شهروندان در برنامه های توسعه شهری و بدنبال آن عدم توسعه کارکردهای شهری گردیده است. نتایج حاصل از تحلیل یافته های پرسشنامه ای و تجزیه و تحلیل های مربوط به تحلیل پرسش نامه دلفی فازی در خصوص نقش شورایی و جوامع محلی بر توسعه کارکردهای شهری با در نظر گرفتن میزان آستانه (۷)، به عنوان مهم ترین تاثیرات شورایی بر توسعه کارکردهای شهری از دیدگاه نخبگان نشان داد که از بین عوامل اصلی شناسایی شده، رضایت اجتماعی ساکنان محلات از مدیریت شهری، افزایش حس تعلق به محله و شهر و کمک به مدیریت شهری در شناخت بهتر مشکلات با امتیاز نهایی ۸/۱ در رتبه اول و خلق فرصت های مناسب، ایجاد انگیزه در میان مردم محلی در جهت مشارکت در طرح های توسعه محلات با امتیاز نهایی ۷/۱ در رتبه دوم قرار گرفت. در واقع از دیدگاه نخبگان، شورایی ها و جوامع محلی قادرند موجبات توسعه مطلوب شهر را فراهم سازند و مدیریت شهری می تواند از پتانسیل بالای آن ها جهت غلبه بر مشکلات فزاینده اقتصادی- اجتماعی و چالش های زیست محیطی و کالبدی و همچنین توزیع بهینه منابع و برقراری عدالت اجتماعی برای ترمیم و اصلاح نابرابری های موجود در توزیع خدمات محلی، بهره برداری کند؛ چرا که اهمیت قائل شدن به مشارکت مردم محلی در سایر مراحل برنامه ریزی های شهری، سبب ایجاد حس اعتماد و اطمینان از مدیریت شهری و به ثمر رسیدن برنامه ها و توسعه کارکردهای شهری خواهد

منابع

- Aghaei, Adele., Sarafi, Mozaffar & Tavakalinia, Jamila (2013). Councilorship and urban management with an emphasis on the approach of the central district, Shahr Publishing Institute (affiliated with the Cultural-Artistic Organization of Tehran Municipality), first edition. (In Persian)
- Ahmadnia, Shirin & Kamel Ghalibaf, Athena (2017). Social participation in the central area of Tehran: with an emphasis on popular institutions and councils, Journal of Social Studies and Research in Iran. Volume 6. Number 1, Pp: 145-168. (In Persian)
- Ajal Afshar, Shahla., Moradi, Saeed., Asayesh, Farzad & Nadalizadeh, Fatemeh. (2021). Identifying local empowerment strategies with emphasis on councilors based on factor analysis: Zanjan city, 6th International Conference on Management. World Trade. Economics, Finance and Social Sciences, pp: 1-22. (In Persian)
- AlaaDini, Pouia & Pourmir Ghafari, Maryam Sadat (2018). Neighborhood management and councilorship in Tehran: evaluation of good urban governance in Hassan Abad Zargandeh, Volume 7, Number 1, Spring, pp: 25-52. (In Persian)
- Arezi, Mojtabi., Hijazi, Seyyed Nasser & Hashemianfar, Ali. (2021). Investigating the relationship between religiosity and work conscience of councilors for the development of Tehran's neighborhoods, Journal of Social Development Studies of Iran, 13th year, 3rd issue, summer, pp:89-106. (In Persian)
- Arjamandi. Mehdi., Yaqoubizadeh, Sodeh & Nesai, Sodeh. (2016). The position of knowledge of participatory planning theories in advancing urban planning goals. the third international conference on new research achievements in civil engineering. architecture and urban management, pp: 1-13. (In Persian)
- Azkiya, Mustafa & Imani Jajermi, Hossein. (2006). Sociological investigation of efficiency factors of Islamic City Council. Journal of Social Sciences, No 26, pp: 33-64. (In Persian)
- Barakpour, Naser & Asadi, Iraj (2009). Transition from urban management to urban governance, Tehran, Art University Press. (In Persian)
- Bezi, Khodarahm., Mirktoli, Jafar & Zaydli, Haji Sultan (2017). Evaluating the role and influence of local councilors on increasing citizens' participation in neighborhood-based urban management. a case study: Gorgan city, Geography and Development Quarterly, Year 15, Number 46, Spring 96, pp: 147-168. (In Persian)
- Bhusal, T., & Pandeya, G. P. (2022). Ordinary people's participation in local development planning in Nepal. Development in Practice, 32(2), 163-174.
- Davoudi, Saeed & Yahyapour, Mahdi (2009). Preliminary study for

- revising the law of councils: the importance of the role and position of councilors in urban management. Political Studies Office of the Interior Ministry, pp: 1-19. (In Persian)
- Dehghani Firouzabadi & Seyyed Jalal. Bajehi, Ali (2014). Identifying the key factors of the civil war in the Arab Middle East using fuzzy Delphi method. Afaq Security 7 (24) Autumn 2013. (In Persian)
- Ebrahimzadeh, Issa & Fateminejad, Khadijeh. (2014). An analysis of citizen participation and urban management in small cities. a case study; Yonsei Small City, Journal of Urban Research and Planning, Year 5. Number 16. Spring 93. pp :19-38. (In Persian).
- Ghadrdani, Seyyed Mohammad Reza & Eslami, Ruhollah. (2021), The position of neighborhood-based management in Iranian administrative law, Administrative Law Quarterly, Year 9, Autumn 1400, Number 28, pp: 211-189. (In Persian)
- Gholami Noorabad, Hadi., Miraei, Mohammad & Javid, Alireza. (2022). Explaining the model of smart governance with the approach of public participation in urban decision-making. a case study; Tehran City, Space Planning and Design Journal. Volume 26, Number 1, pp: 119-139. (In Persian)
- Hosseini, Seyyed Mohammad Hossein., Dehghan Dehnavi & Mohammad Ali. (2018). Explaining the effective factor model on Iran's bank credits with the fuzzy Delphi approach. the Journal of Financial Management Perspectives, 22, 115-131. (In Persian)
- Hosseini, Masoumeh & Aghaei, Adele. (2013). The role of councilors in attracting citizen participation. a case study: District 4 of Tehran, Mashhad, 5th Urban Management Planning Conference, pp: 1-15. (In Persian)
- Imani Jajermi, Hossein (2000). Methodology: Familiarity with the Delphi method and its application in decision-making, urban management, first year. number 1, spring, (In Persian)
- Imani Jajermi, Hossein (2007). Historical-cultural characteristics and contemporary developments of urban neighborhood management in Iran; Case study: neighborhood municipality in Torbat Heydarieh, Anthropology Letter, pp: 17-29. (In Persian)
- Iran Statistics Center (2015). Statistical Yearbook of Khuzestan Province. (In Persian)
- Jamei Mosjed, Ahmed (2010). Opportunities and challenges of councils and councils, Quarterly Journal of Urban Management Studies, second year, number 1, pp:156-143. (In Persian)
- Kazemian, Gholamreza., Haqshana Kashani, Farideh & Shadman Far, Reza. (2010). Investigating the impact of the neighborhood council model on citizens' participation in urban management, Urban Management Studies Quarterly, second year, number 3, pp: 23-36. (In Persian)
- Lashkari, Ehsan., Saraei, Mohammad Hossein & Ghafoorzadeh, Mojtaba.

- (2017). Analysis of the optimal model of how to form councilors in the framework of appointment or selection methods studied in Yazd city, Urban Management Studies Quarterly, 8 (28), 31-46. (In Persian)
- Lozano, D. L. A., Márquez, S. E. D., & Puentes, M. E. M. (2021). Sustainable and smart mobility evaluation since citizen participation in responsive cities. Transportation research procedia, 58, 519-526.
- Management and Planning Organization of Khuzestan Province (2004). Development document of Mahshahr city. (In Persian)
- Mokhtari, Bahare., PourEzzat, Ali Asghar., Qolipour, Arin & Abuei Ardakan, Mohammad. (2016). Investigating the level of participation of the representatives of the councilors, comparing the views of the councilors of the Yousef Abad neighborhood of Tehran with the beneficiaries. Scientific-Research Quarterly of Public Policy, Volume 1, Number 4, Winter, pp: 115-134. (In Persian)
- Pirnia, Mohammadreza & Mahdavi, Saydeh Maryam. (2013). The role of councilors in the management of neighborhoods in Yazd city, the first Congress of Urban Management and City Councils, Sari, pp: 1-10. (In Persian)
- Samadi Miyarkolai, Hossein., Samadi Miyarklai, Hamza & Bastami, Massoud. (2018). Applying the fuzzy Delphi method and the fuzzy group hierarchy analysis process in identifying and ranking the effective indicators on the development of organizational entrepreneurship. Innovation and Entrepreneurship Quarterly, 6th year, 11th issue, pp: 61-74. (In Persian)
- ShadmanFar, Reza. (2010). Examining councilorships in improving effective factors in citizens' participation with urban management; Comparison of the second and third periods of the study of councilors in the 3rd district of Tehran, the first conference on citizenship and neighborhood management; Rights and duties, Tehran, pp: 18-18. (In Persian)
- Sheikhi, Mohammad & Ramezani, Sara. (2019). (Comparative review of the key axes of the United Nations Human Settlements Conference (Habitat 1, 2 and 3), Future Cities Vision Quarterly, 1 (1) 1-16.
- ShirAli, Ibrahim & Shahbazi, Mehdi. (2013). Sociological study of factors affecting the lack of institutionalization of local government in Tehran. a case study of neighborhood councils, Quarterly Journal of Social Studies and Research in Iran, 2, (4), 547-569. (In Persian)
- YariHesar, Aristo. (2010). Advising on a new approach to local management. Mashhad, Publishing House (Astan Qods Razavi Publishing House). First Edition. (In Persian)
- Adjei Mensah, C., Andres, L., Baidoo, P., Eshun, J. K., & Antwi, K. B (2017). Community participation in urban planning: the case of managing green spaces in Kumasi, Ghana. In Urban Forum 28 (2), 125-141.

- Antunes, M., Gil Barroca, J., Guerreiro Oliveira, D. (2021). with a Purpose12 Trends Shaping the Future of Cities, pp :1-44.
- Li, H, Wen, B, & Cooper, T. L. (2019). What makes neighborhood associations effective in urban governance? Evidence from neighborhood council boards in Los Angeles, The American Review of Public Administration, 49(8), pp: 931-943
- Li. H. Wen, B. & Cooper, T. L. (2019). What makes neighborhood associations effective in urban governance? Evidence from neighborhood council boards in Los Angeles, The American Review of Public Administration. 49(8), 931-943
- Maghsoudi, R, Rasoolimanesh, S. M. (2022). Effective Participation and Sustainable Urban Development: Application of City Development Strategies Approach. In Resilient and Responsible Smart Cities, Springer. Cham, pp: 107-113
- Maghsoudi, R & Rasoulimanesh, S. M. (2022). Effective Participation and Sustainable Urban Development: Application of City Development Strategies Approach, In Resilient and Responsible Smart Cities, pp: 107-113, Springer, Cham
- Masoumi, Salman (2011). Development of a neighborhood in line with the sustainability of Tehran metropolis, Tehran, Jamia and Farhang Publications. first edition. (In Persian)
- Musso, J., Weare, C., Bryer, T., & Cooper, T. L. (2011). Toward "Strong Democracy" in global cities? Social capital building. theory-driven reform and the Los Angeles neighborhood council experience, Public Administration Review, 71 (1), 102-111.
- Puskas, N., Abunnasr, Y., & Naalbandian, S. (2021). Assessing deeper levels of participation in nature-based solutions in urban landscapes-A literature review of real-world cases, Landscape and Urban Planning, 210, 104065
- Shrivastava, A, & Dhote, K. K. (2015). Role of Community Participation in Achieving Equitable and Inclusive Development for Social Sustainability in India, International Journal of Housing and Human Settlement Planning 1(2) , Pp: 12-20.
- Thoneick, R (2021). Integrating online and onsite participation in urban planning: Assessment of a digital participation system, International Journal of E-Planning Research (IJEPR). 10(1), 1-20.